

Konsernihallinnon toimintasuunnitelma 2023

Kuvaus toiminnasta

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallituksessa toimii myös konsernijaosto.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto huolehtii kaupunkikonsernin konserniohjauksen ja -valvonnan täytäntöönpanosta sekä niiden toimivuudesta. Konsernijaosto tekee esityksiä omistajapolitiikan linjauksista ja konserniohjauksen periaatteista, tytäryhteisöille ja -säätiöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä muista yhteisöjen sekä säätiöiden toimintaan ja talouteen liittyvistä asioista. Lisäksi konsernijaosto ohjaa, seuraa ja valvoo kaupungin tytäryhteisöjen ja -säätiöiden toimintaa sekä niille asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii vuoden 2023 alusta Konsernihallinto, työllisyyden palvelukokonaisuus sekä 25 strategista yhteisöä. Strategisten yhteisöjen osalta kaupunginhallitus on delegoinut toimivaltansa konsernijaostolle, joka huolehtii yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittelystä ja seurannasta.

Pormestari johtaa ja valvoo kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Pormestari on päätoiminen luottamushenkilö. Kaupunginvaltuusto valitsee pormestarin varsinaisten valtuutettujen keskuudesta toimikaudekseen, ja pormestarin toimikausi jatkuu siihen saakka, kunnes uusi pormestari on valittu. Pormestari valitaan vaalilla ennen kaupunginhallituksen jäsenten ja varajäsenten valintaa. Kaupunginvaltuusto valitsee varsinaisten valtuutettujen keskuudesta pormestarille sijaisen, mikäli pormestari poissaolo kestää yli kaksi kuukautta.

Pormestari johtaa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien strategisten tavoitteiden toteuttamisen edellyttämää poliittista prosessia, toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston puheenjohtajana sekä vastaa kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen toteutumisesta. Pormestari edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätalouksissa. Pormestari ohjaa strategian ja talousarvion sekä muiden esittelynsä ottamien asioiden valmistelua.

Kansliapäällikkö johtaa pormestarin alaisuudessa kaupunkikonsernin toimintaa ja vastaa sen kehittämisestä. Kansliapäällikkö on järjestämisjohtajan, yhteisten palveluiden hallintojohtajan, palvelujohtajien, omistajaohjausjohtajan, elinvoimajohtajan, johtavan kaupunginsihteerin, talousjohtajan, henkilöstöjohtajan, viestintäjohtajan, strategiajohtajan ja tarkastusjohtajan lähijohtaja.

Konsernihallinto vastaa kaupungin toimielinten päätöksenteon valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä avustaa pormestaria ja kansliapäällikköä kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon johtamisessa sekä toiminnan ja talouden johtamisessa. Konsernihallintoon kuuluvat johdon tuki, yhteiset palvelut ja järjestämistoiminto.

1. Johdon tuki

Johdon tukeen kuuluvat pormestarin suorassa ohjauksessa toimivat yksiköt, joiden tehtävänä on tukea johtoa strategisen johtamisen vahvistamiseksi ja toimintojen yhteensovittamiseksi.

2. Yhteiset palvelut

Yhteiset palvelut vastaavat talouteen, henkilöstöasioihin, hankintoihin, tila-asioihin, viestintään ja markkinointiin, kehittämiseen, lakiasioihin, asiakaspalveluun, IT-toimintoihin, tietopalveluihin, työterveyshuoltoon sekä yleishallintoon liittyvistä kaupungin yhteisistä palveluista.

3. Järjestämistoiminto

Järjestämistoiminnon tehtävä on integroida, tukea ja ohjata kaupunkitasoisia yhteisiä toimintamalleja. Järjestämistoiminto huolehtii kaupunkitasoisista linjauksista ja prosesseista liittyen palvelujen hallintaan, asiakasohjaukseen ja toiminnanohjaukseen. Vuoden 2023 aikana tarkennetaan järjestämisen näkökulmaa palvelukokonaisuuksissa sekä järjestämisen toimintamallin kokonaisuutta. Järjestämistoiminto vahvistaa yhteisvaikuttavan hyvinvoinnin, elinvoiman ja kaupunkiympäristön johtamista asiakkaiden tarpeiden mahdollisimman tehokkaaksi täyttämiseksi.

Osana järjestämistoimintoa toimivat myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen- sekä maahanmuuttajapalvelujen (International House Turku) -yksiköt.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Ulkoisen toimintaympäristön merkittävin muutostekijä tulee olemaan 1.1.2023 voimaan astuva sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistus. Merkittävä osa kaupungin toiminnasta, hyvinvoinnin palvelukokonaisuus ja aluepelastuslaitos mukaan lukien näihin liittyvät tukipalvelut, siirtyy 1.1.2023 käynnistyvien hyvinvointialueiden vastuulle. Kaupungin vastuulle jää useita aiemmin hyvinvoinnin palvelukokonaisuudessa toteutettuja tehtäviä, kuten mm. ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö, vastuu työvoiman ulkopuolella olevien kotouttamisesta. Muutoksella tulee olemaan merkittävä vaikutus myös konsernihallinnon toimintaan.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jää kunnan vastuulle. Tästä syystä hyvinvointialueen ja Turun kaupungin yhteistyön yhdyspintojen ja työnjaon määrittelyä ja siltaamista on jatkettava. Sosiaali- ja terveys- sekä pelastuspalveluverkon ja asiakasohjauksen kehittämiseen on löydettävä yhteistyömalli Hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointia edistäviä palveluita kehitetään edelleen, konsernihallinnon roolina on tukea ja koordinoita tätä toimintaa. Sosiaali- ja terveyslautakunnan toiminnan päättyessä kaupunkiin perustetaan Hyvinvoinnin lautakunta kuluvaan valtuustokauden loppuun asti.

Epävakaata geopolittinen tilanne, inflaatio ja sen aiheuttama kustannusten nousu, väestön ikääntyminen, osaavien työntekijöiden ja työn kohtaanto-ongelma, hyvinvointiin liittyvien ongelmien kasaantumisen ja resurssien oikea kohdentaminen ovat esimerkiksi toimintaympäristöön liittyvistä haasteista, joiden ratkaiseminen edellyttää kokonaisvaltaista toimintatapojen muutosta. Kaupungin palvelurakennetta on suunnattava mahdollistavaan ja ennaltaehkäisevään työhön.

Väestön kehitys

Vuonna 2021 Turun väkimäärä oli 195 137, kasvua oli 746 vuodesta 2020, edellisen kerran Turun väestö kasvoi alle 1000 hengellä vuonna 2009. Merkille pantavaa on, että Turun väestönkasvun perustuu lähinnä maahanmuuttoon Suomen ulkopuolelta. Kuntien välinen muuttoliike ja luonnollinen väestökasvu olivat Turulle tappiollisia.

Vuodesta 2017 vuoteen 2021 Turun väestö on kasvanut yhteensä 5 468 hengellä. 75 prosenttia kasvusta johtuu muunkielisistä ja vuonna 2020 Turussa asui 16 701 lapsiperhettä eli 35 % kaikista perheistä oli lapsiperheitä. 19 % turkulaisista lapsista oli muunkielisiä. Muunkielisen väestön kasvu on kasvanut viiden vuoden aikana 20 prosenttia, kun taas suomen- ja ruotsinkielinen väestö on kasvanut samalla ajanjaksolla vain prosentin. Alle 18-vuotiaiden osalta väestönkasvu johtuu täysin muunkielisen väestön kasvusta, suomen ja ruotsinkielisten osalta väestö väheni kolme prosenttia vuosina 2017–2021.

Vahva kaupungistumistrendi jatkui, joskin koronapandemian aikana muutto kehyskuntaan lisääntyi. Kysyntä kerrostaloasunnoista on jatkunut suurena ja rakentaminen on vilkasta. Lisäksi turkulaisten korkeakoulujen hieno menestys yhteishaussa lisää Turun vetovoimaa, kasvattaa osaavaa työvoimaa ja laajentaa kaupungin väestön osaamis pohjaa.

Hyvinvointi

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin riskit kasvaneet. Kouluterveyskyselyn 2021: suurin osa turkulaisista lapsista ja nuorista on tyytyväisiä elämäänsä, mutta kehitys on laskusuunnassa kaikissa ikäluokissa verrattuna koronaa edeltävään vuoteen 2019. Kyselyn tuloksissa poikien hyvinvoinnin tila näyttäytyy selkeästi tyttöjä positiivisemmalta. Korona-ajan huolenaiheiksi nousivat yksinäisyys, ahdistuneisuus ja mielialan pulmat sekä seksuaalinen ehdottelu ja ahdistelu.

Mielenterveyden haasteet ovat kasvaneet nuorilla; ennaltaehkäisyyn on jatkossa panostettava yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Polarisaatio näkyi korona-aikana myös työikäisessä väestössä sekä ikäihmisillä. Työikäisten psyykinen kuormittuneisuus ja osalla myös taloudelliset haasteet ovat lisääntyneet, kun taas osalla erityisesti etätyön lisäämä vapaa-aika on lisännyt tyytyväisyyttä. Yksinäisyyden kokemukset ovat lisääntyneet erityisesti yksin asuvilla ja ikäihmisillä.

Ilmasto

Turku toteuttaa Pariisin ilmastopimuksen tavoitetta rajoittaa maapallon lämpeneminen 1,5 asteeseen ja mahdollistaa tämän mukaista kestävä elämää yhdessä kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen kanssa. Turun kaupunginvaltuusto hyväksyi Ilmastosuunnitelman 2029 yksimielisesti 11.6.2018 § 142. Tavoitteena on hiilineutraali alue vuoteen 2029 mennessä ja ilmastopositiivinen siitä eteenpäin – eli alueen nettovaikutuksen muuttaminen ilmakehää lämmittävästä sitä viilentäväksi. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen rinnalla tavoite vaatii hiilen sidonnan lisäämistä ja uusiutuvan energian ylituotantoa suhteessa alueen omaan kulutukseen sekä kiertotalouden vahvistamista. Samalla varaudumme mahdollisimman kattavasti ilmastomuutoksen riskeihin ja vaikutuksiin.

Työttömyystilanne

Maan hallitus on asettanut työllisyysasteen 75 %:iin. Tavoitteen on vielä matkaa niin Varsinais-Suomessa kuin koko maasakin. Turussa työttömyys on ennen covid 19 –epidemiaa ollut laskusuuntainen ja pitkäaikaistyöttömyyskin väheni.

Työttömyystilanne on suhdanneherkkä ja vaihtelee laajasta työttömyydestä työvoimapulaan. Molempia ilmiöitä esiintyy samanaikaisesti; osaavasta työvoimasta on pulaa mm. työväestön ikääntymisen seurauksena sekä uusilla ja kehittyvillä aloilla, esimerkiksi tekniikan alalla ja terveyspalveluita tarjoavissa organisaatioissa. Korona-aikana on tapahtunut henkilöstön siirtymistä työllistävälle aloille, kuten matkailu- ja ravintola-alan tehtävistä muihin töihin. Tästä seuraa rekrytointivaikkeitä alan työtehtäviin. Työntantajien tarve ja työvoima ovat kaukana toisistaan.

Kohtaanto-ongelman ja pitkittyvän työttömyyden haasteet ovat koronan jälkeen yhä uudelleen ratkaistavana. Painopisteet ovat työvoiman saatavuuden turvaamisessa ja toisaalta pitkäaikaistyöttömyyden katkaisemisessa. Kohtaanto-ongelman vähentämiseksi tarvitaan räätälöityjä palveluita ja monipuolisia keinoja, kuten koulutusta, työnhakupalveluita, henkilökohtaista ohjausta ja ennen kaikkea toimivaa yritys yhteistyötä. Vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työttömyys vähenee mutta ei poistu hyvinäkään aikoina. Valmentavia ja kuntouttavia palveluita on tarpeen järjestää osallisuuden edistämiseksi sekä työkyvyn ylläpitämiseksi ja kohentamiseksi. Työttömyys aiheuttaa kaupungille kustannuksia esimerkiksi työmarkkinatuen kuntaosuuksina ja työttömyydestä aiheutuvina verotulojen menetyksenä sekä kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelutarpeen kasvuna.

Talous

Kuntatalouden tilanne on ollut haastava jo pitkään. Vuoden 2022 aikana nopeasti kasvanut inflaatio ja kustannustason nousu lisäävät kuntatalouden painetta.

Kiristynyt kansainvälinen ja geopolitiittinen tilanne on lisännyt talouskehityksen epävarmuutta. Epävarmuus komponenttien ja raaka-aineiden saannissa ja osaaajapula sekä haasteet kausityöntekijöiden rekrytoinnissa varjostavat yritysten kasvunäkymiä ja yleistä työllisyyskehitystä sekä kaupungin investointien toteuttamista. Koulu-, päiväkotit- ja liikuntapaikkaverkko vaatii merkittävää peruskorjauspanostusta tai korvaavia uudisinvestointeja.

Palvelutarpeen kasvu on lisännyt kustannuksia ja samaan aikaan valtio on tehnyt tulo-rahoitusta heikentäviä päätöksiä. Käytännössä tämä on tarkoittanut, että verorahoituksen kehitys on jäänyt palvelutuotannon nettomenojen kehityksestä.

Turun veropohjaa pyritään kaikin keinoin vahvistamaan työllisyys- ja kasvutoimilla. Kasvava verohyöty käytetään Turun taloudentasapainottamiseen ja palvelujen turvaamiseen. Lähtökohtaisesti Turussa pidättydytään kunnallis- ja kiinteistöveron muutoksista sopimuskaudella. Sote-uudistukseen sopeutuminen pyritään toteuttamaan ilman veronkiristystä.

Uusien asuinalueiden kaavoituksen myötä muodostuu tarve palveluverkon tarkastelulle. Koulu- ja päiväkotitilojen kapasiteetti ei riitä vastaamaan uuden asutuksen tuottamiin palvelutarpeisiin. Palveluverkkosuunnittelussa nostetaan voimakkaammin tarkasteluun alueiden eriytymisen näkökulmat ja ratkaisuille pyritään vähentämään segregaatiota. Palveluverkkotyötä kehitetään ihmislähtöisempään ja digitaalisempaan suuntaan.

Henkilöstö

Hyvinvointialueiden muodostuminen tuo olennaisia muutostarpeita myös jäljelle jäävään organisaatioon. Jotta muutos on hallittua, tulee johtamisen ja osaamisen päivittyä vastaamaan ympäristön, organisaation monimuotoisuuden ja henkilöstön tarpeita. Uudessa organisaatiossa tarvittavan osaamisen ja kyvykkyyksien tunnistaminen ja kehittäminen tulee olemaan lähitulevaisuuden haasteena. Viime vuosien suuret muutokset ovat kuormittaneet henkilöstöä, mutta toisaalta työelämän digiloikka on mahdollistanut uudenlaiset työnteon muodot ja helpottanut sopeutumista työelämän murrokseen. Etätyön käytännöt ovat jo vakiintuneet organisaatiossa. Turulla on jatkossakin suurena työnantajana vastuu siitä, että sen toiminta on vastuullista ja että se tukee kestäväen kehityksen tavoitteita. Keskiöön nousevat muun muassa yksilölliset tarpeet huomioivien työskentelymallien mahdollistaminen ja teknologian tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen joustavasti työolosuhteiden parantamiseksi.

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Konsernihallinnon kehittämisen lähtökohtana on keväällä 2022 hyväksytty kaupunkistrategia ja syksyllä 2021 hyväksytty pormestariohjelma.

Sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksen ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen aloittamisen myötä Turun kaupunki on vuodesta 2023 lähtien toiminnoltaan, taloudeltaan sekä henkilöstöltään merkittävästi erilainen kuin edellisinä vuosina. Uusi Turku –teemalla vuonna 2022 aloitettu kehittämistoiminta jatkuu vuonna 2023. Vuoteen 2025 jatkuvan valtuustokauden aikana luodaan pohjaa mm. ikäkausien ja muiden poikkialaisten teemojen ja ilmiöiden johtamiselle. Toiminnan kehittämisen näkökulmina on kolme pääteemaa: hyvinvointi, elinvoimaa ja rakennettu ympäristö.

Strategiset painopisteemme ovat:

Kestävä tulevaisuus

Toimimme kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti kaikessa. Turku uudistuu ja kasvaa niin, että luomme hyvinvointia nykyisille ja tuleville asukkailla luontoa kunnioittaen

Sujuvaa arkea

Kaupunkilainen tai matkailija löytää häntä kiinnostavat palvelut helposti ja oikeaan aikaan. Turkulaiset kokevat, että he ovat tärkeitä. Erilaiset palvelut ohjaavat kaupunkilaisia kohti heidän tavoitteitaan – vaikkapa uuden opiskelu- tai työpaikan löytämistä. Ketään ei jätetä yksin, arki on sujuvaa ja vaivatonta.

Hyvinvoivat asukkaat

Kuuntelemme ja kohtaamme nykyisiä ja tulevia kaupunkilaisia sekä tarjoamme aitoja keinoja osallistua ja vaikuttaa palveluihin ja päätöksentekoon. Osallisuuden keinoja kehitetään jatkuvasti ja niitä ovat esimerkiksi asukasbudjetti, kansalaisraadit tai lapsivaiikutusten arviointi. Hyvinvointialue ja kolmas sektori ovat tärkeitä yhteistyökumppaneitamme.

Elinvoimainen ja kasvava kaupunki

Turun menestys perustuu yhteistyölle. Koulutuksen, tutkimuksen ja yritystoiminnan avulla luomme menestyvää elinkeinotoimintaa, työllisyyttä sekä hyvinvointia. Työttömyysasteemme on maan suurten kaupunkien keskiarvoa matalampi, ja taloutta hoidetaan harkiten ja sääntillisesti. Tavoitteenamme on, että Turku ja Turun seutu kasvavat vähintään samaa vauhtia muiden suurten kaupunkiseutujen kanssa.

Luontokaupunki Turku

Turku on vuonna 2030 yksi maailman johtavista ilmasto- ja luontokaupungeista. Olemme hyvässä vauhdissa kohti tilannetta, jossa elämme tasapainossa maapallon kantokyvyn kanssa ja jossa jätettä ja hukkaa ei synny.

Laadukasta koulutusta

Tarjoamme laadukkaan ja houkuttelevan kasvatuksen ja koulutuksen polun varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin. Haluamme, että turkulaiset koululaiset voivat olla maailman onnellisimpia. Turvallinen varhaiskasvatus, laadukas perusopetus, vahva yleisivistävä lukiokoulutus, työelämän tarpeisiin vastaava ammatillinen koulutus sekä huippuluokan monipuolinen korkeakoulutus houkuttelevat lapsiperheitä ja nuoria Turkuun ja mahdollistavat kaikkien turkulaisten ja Turkuun muuttavien kasvun, oppimisen ja osaamisen kehittymisen.

Aktiivinen kulttuurikaupunki

Olemme pohjoismaiden pääkaupunkien vertaisena tunnettu kulttuuri-, liikunta-, tapahtuma- ja matkailukaupunki. Yhdessä kaupunkilaisten kanssa laadittu kulttuurilupaus ohjaa tietä tulevaisuuteen.

Kansainvälinen Turku

Ajamme omia tavoitteitamme suoran kansainvälisen työn avulla. Näitä tavoitteita ovat esimerkiksi Turun tunnettuuden lisääminen ja imagon vahvistaminen, aktiivisuus ilmastotyössä, merkittävien tapahtumien järjestäminen, sekä edunvalvonta meille tärkeissä asioissa, kuten kestävässä kaupunkikehityksessä, liikenteessä, kulttuurissa ja koulutuksessa.

Kaupungin kärkihankkeet

Pormestariohjelmaan nostettiin yhteensä viisi kärkihanketta: Tie-depuiston kärkihanke, Keskustan kehittämisen kärkihanke, Osaamisen kärkihanke, Kulttuurin kärkihanke sekä Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke.

Kärkihankkeiden toimintasuunnitelmat ja toimintamallit ovat luotu rinnakkain ja yhdessä, jotta toimintaa tukisi mahdollisimman hyvin ja tehokkaasti Pormestariohjelman tavoitteita. Kärkihankkeiden organisaatio ja asiantuntijoita on 2023 kokonaisuudessa rekrytoitu. Kärkihankkeet vievät kärkihankekokonaisuuden ja omat toimintasuunnitelmat eteenpäin yhdessä palvelualueiden kanssa. Toimintamallin suunnitelman mukaisesti suunnitellaan ja resursoidaan toimintaa kärkihankkeiden kanssa yhdessä. 2023 ja 2024 ovat kärkihankkeiden toiminnan näkökulmasta kiireellisimmät vuodet. 2022 ja 2023 pyrimme saamaan mahdollisimman paljon ulkoista rahoitusta tukemaan kaupungin kärkihankkeita ja Pormestariohjelman tavoitteita.

Henkilöstö

Henkilöstöstrategia on päivitetty ja hyväksytty vuosille 2022–2025 kaupunginvaltuustossa 11.04.2022 § 69. Uuden henkilöstöstrategian visio on: Turku on vetoimainen työnantaja. Visiota toteutetaan henkilöstöstrategiassa kolmen painopisteen kautta

(työ lisää hyvinvointia, osaaminen ja uudistuminen sekä parempi johtaminen). Toimintaympäristön muuttuessa konsernihallinnossa keskitytään erityisesti lähitulevaisuudessa siihen, että jokaisen perustehtävä on selkeä ja merkityksellinen, tavoitteellisuus säilytetään muutoksessa ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi.

Toiminnan tavoitteet**Pormestariohjelman toimenpiteet****Teema: Edunvalvonta**

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
1	Lääkekehityskeskukseen saaminen Turkuun vahvistamaan lääke- ja diagnostiikka-alan kehittämistä Suomen yhdeksi talouden kivijalaksi	Tavoite toteutunut.
2	Saaristomeren suojelun toteuttaminen ja siihen riittävän rahoituksen saaminen, jotta maailman herkimmän, kauneimman ja saastuneimman saariston tila paranee ja jotta se säilyy myös tulevien sukupolvien ilona ja vahvistaa alueemme luonnon monimuotoisuutta.	Jatkamme vuonna 2007 Helsingin kaupungin kanssa perustettua kansainvälistä Itämerihaastetta, jonka tavoite on sitouttaa kaupunkia, kuntia, yrityksiä, yhdistyksiä ja muita organisaatioita vapaaehtoisin Itämeren suojelutoimenpiteisiin. Valmistelemme ja hyväksymme neljännen toimenpideohjelman, vuosille 2024-2028, läheisessä yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa.
3	Tunnin junan toteuttaminen ja investointipäätös uudelle raitayhteydelle siten, että junayhteys on otettavissa käyttöön 2030	Hallitusohjelmassa linjataan investointipäätös. Turku-Kupittaa-yhteyden ja Espoon kaupunkiradan toteutus käynnissä, Espoo-Salo- ja Salo-Turku ratasuunnittelu valmis.

Teema: Hiilineutraali ja resurssiviisas Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
4	Huomioidaan kaupungin ilmastotavoitteet erityisesti maankäyttöä, energiaa, rakentamista ja liikkumista koskevassa päätöksenteossa.	Ilmastoperusteet tuodaan tehostetusti valmisteltaviin maankäytön, energian, rakentamisen ja liikkumisen suunnitelmiin, investointeihin ja esityksiin/päätöksiin hyödyntäen myös ilmastobudjetoimia. Vapaa-aika: Kirjaston kiertotalouskehittäminen, Ilmastolupaus-hanke ja ekokompassin käyttöönotto museopalveluissa.
5	Edistetään siirtymää kohti kiertotaloutta ja laaditaan toimenpideohjelma sen tueksi.	Resurssiviisauden periaatteita ja kiertotalouden käytäntöjä toteutetaan ja seurataan koko konsernissa sekä kehitetään ja edistetään laajassa yhteistyössä alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Kiertotalousratkaisulla tavoitellaan vaikuttavuutta ilmastomuutoksen hillintään, luonnon monimuotoisuuteen sekä alueen vetovoimaan ja kilpailukykyyn.
6	Selvitetään päästöbudjetoimia tavoitellen sen ottamista osaksi talousarvioprosessia.	Ilmasto/päästöbudjetti on toiminnassa yhdistäen ilmasto- ja talousjohtamisen ja ohjaten erityisesti konsernin ilmastoinvestointeja.
7	Toteutetaan tehtyjä päätöksiä koskien Turun hiilineutraalisuus 2029 –ohjelmaa. Päivitetään toimenpideohjelma huomioiden, että suhteellisesti suurin päästövähennystavoite kohdistuu tulevalle kaudella liikenteeseen.	Ilmastosuunnitelmaa toteutetaan koko konsernin toimesta vahvistetuilla hinnan ja sopeutumisen toimenpitein kaupunginhallituksen ja –valtuuston seurannassa. Kansalaisten, yritysten, yhteisöjen ja kehityskumppanien osallistumista ja yhteiskehittämistä vahvistetaan. Ilmasto/päästöbudjetti on toiminnassa yhdistäen ilmasto- ja talousjohtamisen ja ohjaten erityisesti konsernin ilmastoinvestointeja.
8	Toteutetaan tehtyjä päätöksiä luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi (LUMO-ohjelma). Asetetaan valmistelun pohjalta luontotavoite.	Tehdään päätös LUMOsta. Käynnistetään toimenpiteet LUMOSSa päätetyn suunnitelman mukaan.

Teema: Hyvinvoinnin edistäminen ja palveluiden kehittäminen – Hyvinvoiva Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
10	Koulu- ja päiväkotitilojen tulee olla terveitä ja turvallisia. Päivitetään koulu- ja päiväkotiverkko vastaamaan asuinalueiden tarpeita ja laaditaan korjaus- ja uudisrakentamissuunnitelma	Tilojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen on Tilapalvelujen ja Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden perustoimintaa. Koulu- ja päiväkotiverkon tilannetta ja tarpeita tarkastellaan laaja-alaisessa yhteistyössä dynaamisesti

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
	väistöilatarpeineen. Vahvistetaan tilojen käyttöä koulun ulkopuolella.	ja muutostarpeita saatetaan päätöksentekoon. Järjestämissä kehitetään edelleen taktisen palveluverkkosuunnittelun prosessia. Tilastrategia saatetaan päätöksentekoon.
11	Kaupunkilaisten valinnanvapautta lisätään.	Palvelustrategia valmistuu päätöksentekoon
12	Laaditaan palvelustrategia, jossa määritellään millaista laatua palveluilta odotetaan ja mitkä tuottamisen tavat voivat olla mahdollisia.	Palvelustrategia valmistuu päätöksentekoon
13	Selvitetään mahdollisuudet koota ruotsinkieliset palvelut yhteen kokonaisuuteen.	Ei toimenpiteitä
14	Yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa luodaan kokonaisvaltainen hyvinvoinnin edistämisen toimintamalli vuoden 2023 alkuun mennessä.	Toimintamalli otetaan käyttöön. Yhdyspintatyötä käynnistävän hyvinvointialueen kanssa jatketaan.

Teema: Jatkuvasti parempi Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
38	Edistetään hyvää tiedolla johtamisen kulttuuria. Perustetaan yhteistyössä alueen yliopistojen kanssa arviointipaneeli arvioimaan kärkihankkeiden toimenpideohjelmiä, toteutumista ja vaikuttavuutta.	Arviointipaneelin toiminta vakiinnutettu ja toimenpideohjelmientietoisuus sekä tukea saadaan laajasti
39	Luodaan Turkuun asiointitili, jota kautta on helppo hoitaa asioita sujuvasti ajasta ja paikasta riippumatta. Hyödynnetään digitaalisuutta ja dataa myös osana kaavoitusta, luvitusta, katu- ja katuverkon kunnossapitoa ja opastuksia.	Asiakkuuksien hallintaa kaupunkitasolla sekä asiointitilin kattavuutta ja digitaalista asiakaspalvelua laajennetaan kattamaan yleisneuvonnan ja ohjauksen sekä nuorten segmentin asiakasohjaukseen. Rakennetaan kaupunkitasoinen yhteinen toimintamalli ja asiakkuuksien ja asiointien hallinnan teknologiat tukemaan mallia. Ensimmäinen vaihe valmis. Kaikkien tukipalveluiden ja palvelukokonaisuuksien palvelut tuotetietä ja toimintamalli otettu käyttöön. Palvelu- ja tuotetietoa sisältävien esijärjestelmien osalta määritelty jatkokehitys sekä priorisoidut muutokset. Pääalueina palvelutietojen hallinnan määrittely yhdessä HVA:n kanssa, SAP:in jatkokehitys tukemaan myynnin ja hankinnan prosesseja, asiakkuuden hallinnan tukeminen nuorten palvelutietojen osalta kattaa kaikki palvelukokonaisuudet. Tässä yhteydessä rakennetaan integraatiot tuleviin uusiin ratkaisuihin esim. kasvatusta ja koulutusta tukevat uudet järjestelmät, asiakkuuden hallinta järjestelmät, asiointitili ja yhteydet kansalliseen palvelutietovarantoon. Rakennusvalvonnan sähköistä järjestelmää (ePermit) kehitetään edelleen yhdessä muiden Trimble-kuntien kanssa. Lisäksi rakennusvalvonnassa selvitetään mahdollisuutta chatin/botin käyttöönottoon asiakasneuvonnassa. Jatketaan tietomallien käyttöönoton valmistelua rakennusvalvonnassa. Kunnossapito osallistuu Infraomaisuuden tietovirrat -hankkeeseen, joka saa VM:n digikannustinrahaa. Seurataan aktiivisesti katuverkon ja opastuksen digitalisaation kehityshankkeita KEHTO-foorumien yhteydessä. Fölin CRM käytössä ja sitä kehitetään.
40	Rakennuttamisessa siirrytään malliin, jossa rakennuttaminen ja uusien kaupungin tilojen omistaminen siirretään perustettavaan tai olemassa olevaan yhtiöön. Yhtiö ottaa vastuulleen myös kiinteistöjen ylläpidon.	Syvennetään tarkastelua.
41	Resursoidaan ja vakiinnutetaan asukkaiden osallisuuden liittyviä toimintamalleja, kuten kansalaispaneelit. Asukasbudjetoinnin osuutta kasvatetaan. Huolehditaan erityisesti nuorten osallisuudesta.	Käynnistetään kansalaispaneelit-toimintamalli. Asukasbudjetin toteutus laajennettuna. Selvitetään mahdollisuus kasvattaa nuorisovaltuuston ja nuorten osallistuvan budjetoinnin resurssointia.
42	Varmistetaan, että ikäkaarimallin mukainen palveluajattelu tulee osaksi toimintaa.	Ensimmäinen versio toimintamallista käytössä. Arviointia ja toimintamallin edelleen kehittämistä ja tarkentamista tarkennetaan.
43	Seurataan johtamisjärjestelmän muutoksen vaikutuksia ja onnistumista säännöllisesti valtuustokauden aikana ja asetetaan muutokselle tarkempia osatavoitteita.	Seurataan ja arvioidaan Uuden Turun toimintamallin käyttöönottoa ja parannetaan toimivuutta yhteisvaikuttavan johtamismallin piloteilla. Arviointi kolmannella vuosineljänneksellä ja parantamistoimet arvioinnin perusteella vuodelle 2024. Samalla rakennetaan Uuden Turun visiota 2025.

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
44	Tavoitteena on, että Turku on vetovoimainen työnantaja. Henkilöstön osaamista arvostetaan ja kannustetaan ja tuetaan oman osaamisen kehittämiseen. Panostetaan henkilöstön hyvinvointiin.	Kunta 10 -tulosten sekä omien kyselyiden pohjalta tuetaan työhyvinvointitoimia kaupunkitasoisesti sekä palvelualueilla niin, että tavoite "työ lisää hyvinvointia" on elävä kirjaus. Osaamisen kehittämisessä ensisijaiset välineet ovat päivitetty koulutussuunnitelma ja tavoite- ja kehityskeskustelu, jossa tavoitteet tekemiselle ja osaamisen kehittämiselle sidotaan kaupungin strategiaan tavoitteisiin.
45	Toiminnan kantavana periaatteena on asukas- ja asiakaslähttöisyys, jonka tuloksena turkulaisten ja Turussa toimivien tulee saada parempaa palvelua nopeammin.	Järjestämisjohtamisen vakiinnuttaminen kaupungin johtamisessa huomioiden sote-uudistuksen vaikutukset. Asiakasohjauksen ekosysteemin ensimmäinen versio valmis, käytössä ja tunnistettu jatkokehitystarpeet. Palvelukokonaisuuksien palvelut yhteensovitetty yli palvelukokonaisuuksien ja palvelutarjonta varmistettu ja liitetty asiakasohjauksen ekosysteemiin.
46	Toteutetaan omistajapolitiikan linjauksia määrätietoisesti ja loogisesti siten, että yhtiöt voivat toimia tehokkaasti valitulla toimintatavalla toimintaympäristön haasteet huomioiden.	Omistajapolitiikan linjaukset ovat ensisijaisesti poliittisia periaatelausekkeitä, jotka muodostavat omistajien asettamat strategiset reunaehtot kaikkiaan 26 strategisen yhtiön yhtiöiden toiminnalle. Niitä toteutetaan määrätietoisesti ja loogisesti, mutta linjaukset eivät sisällä sellaista toimenpideohjelmaa, jota olisi mahdollista jalkauttaa vuosisuunnitelmassa konkreettiseksi keskitetyksi yhden sarakkeen toimenpidesuunnitelmaksi. Kyseinen lauseke jalkautuu operatiivisesti konserniyhtiöiden talousarvioiden vuosisuunnittelussa.

Teema: Kansainvälisyys ja verkostot – Turku, kokoaa suurempi maailmalla

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
48	Huolehditaan kansainvälisen koulun jatkosta ja siirrosta keskustan lähistölle (esimerkiksi Itäharjulle).	KV-koulun hankesuunnitelma on valmis ja vuokrasopimus tuodaan hyväksyttäväksi KH/KV.
49	Toimitaan aktiivisesti sellaisissa kansainvälisissä verkostoissa, jotka tukevat Turun omien tavoitteiden saavuttamista.	Määrittely valmiina ja hyväksytty pormestarilla keväällä 2023.
50	Turku on kansainvälinen kaupunki ja toivotamme kaikki uudet asukkaat tervetulleiksi. Huolehditaan uusien maahanmuuttajataustaisten turkulaisten kotoutumisesta kotouttamisohjelman mukaisesti.	Sotepalvelujen siirryttyä hyvinvointialueelle toteutetaan kaikki kotoutumista tukevat palvelut yhdessä yksikössä, jossa asiakkaita ei erotella enää maahanmuutoksen perusteella, vaan koko vieraskielinen väestö yritetään saada tukemaan Turun kasvua.

Teema: Kestävän Kasvun Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
54	Annetaan palvelulupaus kumppanuushankkeille, kaavoitusaloitteiden käsittelylle sekä luvituksen käsittelylle. Kumppanuuskaavoituksen tulee olla pienehköissä, yksityisissä aloitteissa ensisijainen vaihtoehto. Huolehditaan, että kaavoituksen ja luvituksen resurssit ovat riittävät.	Kaavoitusaloitteet käsitellään 3 kk kuluessa aloitteen saapumisesta. Jalkautetaan kaavoituksen keston lyhentämiseksi tehdyn toimenpidesuunnitelman toimenpiteitä, jonka avulla vaikutuksiltaan merkittävien asemakaavojen läpimenoajan mediaani aloituksesta asemakaavan hyväksymiseen on jatkossa enintään 24 kk. Kaavoituksen ruuhkan purkamisella pyritään myös kaavan käynnistämisen odotusaikaa lyhentämään kohti 2 vuotta. Kaavahankkeista vähintään 40 %:ia valmistellaan kumppanuus/konsulttityönä. Rakennusvalvonnan kaikkien lupahakemusten käsittelyaikatavoite vuodelle 2023 on 60 vrk.
55	Laaditaan visio Merellisen Turun kehittämisestä huomioiden erityisesti Länsi-Turun alue. Huomioidaan yleiskaavoituksessa läntisten alueiden uudet asumisvihtyvyyttä parantavat ja asumista lisäävät tavoitteet sekä merellisyyden	Uusi päivitetty sopimus ja uusi toimitusjohtaja Forum Marinumiin: käynnistetään seuraava vaihe, jossa Forum Marinum koordinoi operatiivista yhteistyötä ja kehittämisen linjoja: tie-teen polarisointi, merellisen luonnon ja ympäristön suojelu, saaristomatkaillen edistäminen ja oppimisympäristön kehittäminen.
56	Varmistetaan, että Turussa toteutuu alueittain asumisen monipuolisuus. Puretaan aktiivisesti segregatiota asunto- ja maapolitiikalla.	Asunto- ja maapolitiisten periaatteiden mukaan huolehditaan vähintään kahden makuuhuoneiden asuntojen määrän toteutumisesta uusien kaavojen mukaisessa asutokannassa. Lisäksi pyritään vähentämään kaupungin toimenpitein tuetun vuokra-asumisen osuutta.

Teema: Korkeakouluysteistyö, yritykset ja työllisyys – Onnistuva Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
58	Hankintaperiaatteiden päivittämisen yhteydessä varmistetaan, että pk-yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin.	Kaupungissa toteutetaan vastuullinen hankkija koulutus kaikille hankintaprosessiin osallistuville.
59	Resursoidaan työllisyyskokeilu ja asetetaan vaikeimmin työllistyville selkeä työllistymistavoite.	Työllisyyden kuntakokeilu toteuttaa v. 2022 voimaan tullutta lakisääteistä työvoiman palvelumallia. Suunnitellaan kokeilun jatkoa. Sosiaalipalvelu siirtynyt hyvinvointialueelle.
60	Tehdään päätöksenteon yhteydessä yritysvaikutusten arviointi, kun asia koskettaa elinkeinoelämää. Kaikessa valmistelussa ja päätöksenteossa huomioidaan asiakaslähtöisyys. Selkeytetään kaupunkiorganisaation vastuut ns. yhden luukun periaatteen mukaisesti.	Työ etenee aikataulussa pois lukien CRM-työkalun käyttöönotto. Ongelmia esiintynyt sekä sisäisissä prosesseissa että palveluntuottajan kanssa. Edelleen ensimmäinen pilotointivaihe toteutetaan Turku Science Park Oyn ja työllisyyspalveluiden välillä.
61	Turulle yhteistyö on tärkeää ja asetamme alueen yhteiset isot elinkeinopolitiikan tavoitteet yhdessä eri toimijoiden kanssa.	Ekosysteemisopimusta toteutetaan kärkialoja ja kärkihankkeita tukien. Nykyiset kärkialat vahvistavat kansallista ja kansainvälistä roolia. Opiskelijakaupunki Turku yhteistyössä keskitytään opiskelijoiden houkutteluun ja opiskelijoiden työllistymiseen/yritykseen. Turku Science Park Oy toimii yritys- ja innovaatiopalveluiden ja -toiminnan alustana.
62	Vaikutetaan aktiivisesti osaavan työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistämiseen.	Painopisteet valitaan yhdessä yritysten ja korkeakoulujen kanssa ottaen huomioon valtakunnalliset painotukset. Vakiinutetaan International House Turku –palvelumalli.
63	Valmistellaan uusi työllisyyden hanke varmistamaan, että Turku hyödyntää työllisyyden kokeilua tuloksekkaasti ja valmistautuu työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtoon vuonna 2024.	Työllisyyden kuntakokeilun arviointi ja tarvittavien muutosten tekeminen vuoden 2023 aikana.
64	Tehdään päätöksenteon yhteydessä yritysvaikutusten arviointi, kun asia koskettaa elinkeinoelämää. Kaikessa valmistelussa ja päätöksenteossa huomioidaan asiakaslähtöisyys. Selkeytetään kaupunkiorganisaation vastuut ns. yhden luukun periaatteen mukaisesti. (Sama kuin 60)	Sama kuin 60

Teema: Kärkihankkeet

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
65	Tiedepuiston kärkihanke, Olemassa oleva kärkihanke jatkuu, päivitetään toimenpidesuunnitelma valtuustokaudelle.	Tiedepuiston kärkihanketta toteutetaan erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2023 aikana käynnistetään Kupittaa kärjen asemakaavoitus ja viedään eteenpäin kärjen kumppanuushanketta. Lisäksi edistetään Tiedepuiston muita kaavahankkeita.
66	Keskustan kehittämisen kärkihanke, Olemassa oleva kärkihanke jatkuu, päivitetään toimenpidesuunnitelma valtuustokaudelle.	Keskustan kehittämisen kärkihanketta toteutetaan erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti.
67	Osaamisen kärkihanke, Valmistellaan uusi Osaamisen kärkihanke, jonka tavoitteena on Turun seudun alueellisen kilpailukyvyyn vahvistaminen pitkäjänteisesti osaamiseen ja tutkimukseen panostamalla sekä vastaaminen megatrendeihin kuten digitalisaatioon, kaupungistumiseen sekä ilmastonmuutokseen.	Osaamisen kärkihanketta toteutetaan erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti.
68	Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke, Kärkihankkeen alla toteutetaan yksinäisyyden vähentämisen ja mielenterveyden tukemisen toimenpideohjelmat valtuustokaudelle. Varmistetaan, että kotouttamis- ja syrjäytymisen ehkäisyn ohjelmilla on oikeat mitarit ohjelman tulokselliseksi toteuttamiseksi.	Kärkihanke etenee toimenpidesuunnitelman mukaisesti
69	Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke, Lähiöiden kehittämisen ensisijaiseksi tavoitteeksi vahvistetaan segregaaation vähentäminen. Vahvistetaan kaupunkilaisten yhteisöllisyyttä ja osallistumista kaupungin kehittämiseen.	Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanketta toteutetaan erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti.
70	Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke, Asetetaan liikkumisen toimenpideohjelman tavoitteet yhdessä seurojen ja järjestöjen kanssa. Ohjelmaan yhdistetään kaikkien lasten harrastamismahdollisuuden tavoite ja seurojen avustusten uudistaminen lajien välisen-, sukupuolten-, ja alueiden tasa-arvon turvaamiseksi.	Kärkihanke etenee toimenpidesuunnitelman mukaisesti

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
71	Kulttuurin kärkihanke; Valmistellaan uusi kulttuurin ja laajemmin hyvinvoinnin edistämiseen liittyvä kärkihanke, jonka toteuttamisen tueksi laaditaan toimenpideohjelma valtuustokaudelle.	Kulttuurin kärkihanketta toteutetaan erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti.

Teema: Matkailu ja saavutettavuus – Tapahtumien Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
72	Matkailun toiminnossa tavoitellaan laajempaa seudullista yhteistyötä ja tavoitteet ja rakenteet kytketään aiempaa paremmin kansalliseen Visit Finland –kokonaisuuteen.	Käynnistetään Visit Turku Archipelago Oyn strategian mukaiset toiminnot. Otetaan käyttöön ympärivuotisuutta edistävä tapahtumien ja vetovoimateemojen vuosikello. Vahvistetaan ympärivuotisuutta erityisesti syksyllä ja talvella, ja pyritään varmistamaan useamman tapahtuman toistuminen vuosittain. Pyritään käyttämään kaupunkia laajasti tapahtumatilana. Tuetaan elämyskeskuksen toteutumista. Otetaan käyttöön uusi tapahtuma- ja harrastekalenteri. Edistetään strategisten vetovoimateemojen mukaisia suurtapahtumia, joilla on merkittäviä matkailu-, imago- ja aluetalousvaikutuksia.
73	Tavoitellaan, että kiinnostavia, vahvoja tapahtumia niin kulttuurin, urheilun kuin tieteen aloilla on ympäri vuoden.	Toteutetaan vuosikellon mukaisia toimenpiteitä. Käynnistetään Visit Turku Archipelagon Strategian mukaiset toimenpiteet. Toteutetaan yhteistyömalli seudullisesti markkinoinnin, digitaalisten alustojen, incoming-toiminnan ja yritysten kehittämisen osalta. Tavoitteen mukaan kaksinkertaistetaan matkailutulo.
74	Turku panostaa matkailun kehittämiseen voimakkaasti ja siinä onnistumiseksi houkuttelee alan toimijoita yhteen. Lentotaseaman ja satamatoimintojen kilpailukyvyistä tulee huolehtia. Kansainvälisen matkailun kasvattaminen on yksi elinkeinopolitiikan keskeisistä tavoitteista.	Lentoliikennestrategian toimenpiteet toteutetaan lentoyhteyksien osalta ja resurssoidaan logistista aseman parantamisen toimenpiteet. Toteutetaan Ferry-termiinali –kokonaisuutta, jonka yhteydessä toteutetaan malli risteilyvierailijoiden saamiseksi Turkuun.

Teema: Turun talousraami 2021–2025 – Vahvana 2030-luvulle

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
77	Jo päätetty sopeutusohjelma toteutetaan.	Keskustan pysäköintivirhemaksun korottaminen 80 euroon (nyk. 60 €).
83	Kaupungin taloutta ja hallintoa sopeutetaan uudistusta vastaavien siirtyvien tehtävien verran (sote-uudistus)	Sopeutus käynnissä (mittari tarkistetaan 2022)
84	Talouden kestävä perusura	Laaditaan talouden tavoitteet siten, että toimintakate kasvaa keskipitkällä aikavälillä verotuloja hitaammin.
85	Valmistautuminen sote-uudistuksen vaikutuksiin kaupunkitaloudessa	Yksilöidään talouteen kohdistuvat vaikutukset.
86	Turku tavoittelee työttömyysasteen laskua 11,2 prosenttiin.	Mittariseuranta
87	Menettelytapa yllättävässä negatiivisessa poikkeustilanteessa	Aktiivinen seuranta talouden seurantaprosessissa sekä huomiointi toiminnan ja talouden suunnittelussa.
88	Velkakatto	Aktiivinen seuranta talouden seurantaprosessissa sekä huomiointi toiminnan ja talouden suunnittelussa.
89	Verolinjaus	Huomioidaan toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Käyttötalouden ja investointien määrärahat ja tuloerät, 1 000 €

Kaupunginhallitus yhteensä

Käyttötalousosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousar- vio 2023	Talous- suunni- telma 2024	Talous- suunni- telma 2025	Talous- suunni- telma 2026
Toimintatulot	244 537	220 518	180 836	188 575	196 239	197 685
Valmistus omaan käyttöön	682					
Toimintamenot	283 901	283 166	257 588	265 485	275 992	277 746
Toimintakate	-38 682	-62 648	-76 752	-76 910	-79 754	-80 061
Muutos-%		62 %	22,5 %	0,2 %	3,7 %	0,4 %

Investointiosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousarvio 2023	Talous- suunni- telma 2024	Talous- suunni- telma 2025	Talous- suunni- telma 2026
Investointimenot	133 491	169 117	196 656	235 056	232 480	188 257
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	1 862	2 775	10 448	6 750	3 070	3 103
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	33 771	38 043	22 000	17 000	15 000	12 000
NETTO	-97 859	-128 299	-164 208	-211 306	-214 410	-173 154
Muutos-%		31,1 %	28,0 %	28,7 %	1,5 %	-19,2 %

Kh, Konsernihallinto

Käyttötalousosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousarvio 2023	Talous- suunni- telma 2024	Talous- suunni- telma 2025	Talous- suunni- telma 2025
Toimintatulot	175 991	176 532	143 259	151 998	160 662	162 108
Valmistus omaan käyttöön	617					
Toimintamenot	196 802	204 745	173 737	184 335	194 842	196 596
Toimintakate	20 195	-28 213	-30 478	-32 337	-34 181	-34 488
Muutos-%		39,7 %	8,0 %	6,1 %	5,7 %	0,9 %

Investointiosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousarvio 2023	Talous- suunni- telma 2024	Talous- suunni- telma 2025	Talous- suunni- telma 2026
Investointimenot	9 730	10 150	8 150	8 150	8 150	8 150
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutus- tulot	0	0	0	0	0	0
NETTO	-9 730	-10 150	-8 150	-8 150	-8 150	-8 150
Muutos-%		4,3 %	-19,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Kh, Kaupungin yhteiset toiminnot
(sisältää kaupungin yhteisiä menoja sekä maa-, tila- ja infraomaisuuteen liittyvät menot ja tulot)

Käyttötalousosa

Tunnusluvut	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousarvio 2023	Taloussuunnitelma 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Toimintatulot	62 875	37 310	31 802	30 802	29 802	29 802
Valmistus omaan käyttöön	66					
Toimintamenot	46 903	35 146	62 956	60 256	60 256	60 256
Toimintakate	16 038	2 164	-31 154	-29 454	-30 454	-30 454
Muutos-%		-86,5 %	-1539,4 %	-5,4 %	3,4 %	0 %

Investointiosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousarvio 2023	Taloussuunnitelma 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Investointimenot	123 761	158 967	188 506	226 906	224 330	180 107
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	1 862	2 775	10 448	6 750	3 070	3 103
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	33 771	38 043	22 000	17 000	15 000	12 000
NETTO	-88 129	-118 149	-156 058	-203 156	-206 260	-165 004
Muutos-%		34,1 %	32,1 %	30,2 %	1,5 %	-20,0 %

Kaupungin yhteiset toiminnot, omaisuuden hallinnan talousarviomäärärahaehdotukseen sisältyy kaupunkiympäristön rakentamiseen liittyvät infran, tilojen ja kiinteän omaisuuden hankinnan ja pysyvien vastaavien myynteihin liittyvät käyttötalouden ja investointien määrärahat vuodelle 2022. Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden toimintasuunnitelmaan on lisätty kaupunginhallituksen palvelutilaus, mikä pitää sisällään talousarviomäärärahan kohdistamisen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan tulosyksiköiltä (1602 KH/Maaomaisuus, 1603

KH/Tilaomaisuus, 1604 KH/Infraomaisuus) kaupunkiympäristön palvelukokonaisuudelle. Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus vastaa edellä mainittujen kokonaisuuksien toteutuksesta ja raportoinnista. Kaupungin yhteiset, omaisuuden hallinnan talousarviomäärärahoihin sisältyy lisäksi kaupungin osakkeiden ja osuuksien hankintaan liittyvät investointimäärärahat, joiden toteutuksesta ja raportoinnista vastaa konsernihallinto.

Työllisyyspalvelujen toimintasuunnitelma 2023

Kuvaus toiminnasta

Kaupungin työllisyyspalvelut viettää 105-vuotisjuhlavuotta v. 2023. Työllisyyden palvelukokonaisuuden toiminta rakentuu työn ympärille; tehtävänä on edistää kaupungin elinvoimaa sekä terveyttä ja hyvinvointia työllistymistä tukevien palveluiden ja toimenpiteiden avulla. Tavoitteena on myös hillitä työttömyyden yhteiskunnalle aiheuttamia kustannuksia. Työllisyyden palvelukokonaisuus tunnetaan nimellä Työpiste, ja se palvelee turkulaisia henkilöitä, työnantajia ja kaupunkia. Palvelukokonaisuuden sisällä toimivat työllisyyden edistämisen ja työkyvyn edistämisen palvelualueet. Työpisteen toimipaikkoja on osoitteissa: Kärsityläiskatu 10, josta on tarkoitus muuttaa Yliopistonkatu 27:ään kevään aikana, Pansiontie 56, Rieskalähteentie 76, Kanslerintie 19. Lisäksi asiakkailta on mahdollisuus käyttää sähköisiä palveluita.

Työllisyyden edistämisen palvelualueella tuotamme urasuunnitteluun, työnhakuun, työllistymiseen ja työnvälitykseen sekä koulutukseen sijoittumiseen liittyvää ohjausta ja palvelua. Ohjaamo palvelee neuvoa ja tukea tarvitsevia nuoria. Työllistymistä edistävä monialainen palvelu, TYP, yhteistoimintamalli, palvelee lakisääteisesti henkilöitä, joiden työllistymisessä on useita esteitä ja jotka ovat asiakkaina eri viranomaisissa. Työllisyyden kuntakokeilu, ja myöhemmin TE-2025-uudistus, on tuonut kaupungille julkiseen työvoimapaaluun liittyviä lakisääteisiä tehtäviä.

Työkyvyn edistämisen palvelualueen palvelut tukevat vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevia ihmisiä tarjoten matalan kynnyksen työpaikkoja ja valmennuspolkuja avoimille työmarkkinoille. Yhdyspintatyö Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa on aloitettu, jotta asiakkaan kuntoutumispolku muodostaisi ehyen prosessin palveluita järjestävien organisaatioiden välille. Työtoiminnan tuotteita ja palveluita markkinoidaan ja myydään asiakkaille tilauksesta. Oma tuotanto myydään Työpisteen putiikeissa, messuilla ja eri tapahtumissa.

Työpisteen toiminta on laajasti verkostoitunut kaupungin sisällä, ja eri viranomaisten kanssa yhteistoiminta on tiivistä. Esimerkiksi Kela, TE-toimisto, ELY, alueviranomaiset, yritykset, järjestöt, koulutusorganisaatiot ja monet hankkeet ja toimijat ovat Työpisteen kumppaneita.

Työllisyyden palvelukokonaisuuden käyttötalouden talousarvioehdotuksen toimintakate (nettomeno) on –15 000 000 euroa. Verrattuna kuluvan vuoden talousarvioon, supistumista toimintakatteessa on –59 % prosenttia. Menojen supistuminen selittyy työmarkkinatuen kuntasuuteen varatun määrärahan (20 M€) siirrosta työllisyyspalveluista konsernin yhteisiin menoihin. Lisäksi toimintakatetta pienentää kuntouttavan työtoiminnan palvelun järjestämistä vastuun siirto kunnalta hyvinvointialueelle, jolloin palvelun järjestämiseen varattu ostopalveluraha ja henkilöstömenot pienentävät toimintakatetta yhteensä 1,6 M€.

Työllisyyden palvelukokonaisuuden tehtävänä on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia työllistymistä tukevien palveluiden ja toimenpiteiden avulla. Tavoitteena on myös hillitä työttömyydestä yhteiskunnalle, niin kaupungille kuin valtiollekin, aiheuttamia kustannuksia. Työllisyyspalvelut on suuren muutoksen tilassa. Käynnissä oleva kuntakokeilu valmistele työllisyydenhoidon vastuun siirtoa valtiolta kunnille.

Covid-19 –epidemian kasvattaman työttömyyden käänne

Turussa työttömyys oli ennen covid 19 –epidemiaa laskusuuntainen ja pitkäaikaistyöttömyyskin väheni. Epidemia nosti nopeasti työttömyyslukuja, mutta vuoden 2022 aikana yleinen työttömyys on helpottunut, varsinkin nuorten työttömyys. Sen sijaan pitkäaikaistyöttömien ja ulkomaalaisten työttömien osalta Turussa tilanne ei ole helpottunut toivotulla tavalla. Työllisyyspalveluissa on reagoitu em. kahden ryhmän osalta toimintaa tehostamalla niin, että myös tältä osin tullaan saamaan aikaan positiivista kehitystä.

Henkilöstö

Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen on keskeistä meneillään olevassa muutoksessa, mikä tarkoittaa esimerkiksi tehtävän kuvien päivittämistä sekä toiminnan ja prosessien järjestämistä tarkoituksen mukaisesti. Keskusteleminen ja viestintä korostuvat sekä esihenkilötyö ovat avainasemassa.

Työvoiman saatavuus

Avoimia työpaikkoja on ja myös työttömiä työnhakijoita. Kohtaannon parantaminen on tavoitteena, mikä tarkoittaa työnvälityksen rakentamista yhdessä niin, että henkilöasiakkaan ja työnantaja-asiakkaan tarpeet kohtaavat ja työnhakijoiden osaamisen kehittämistarpeet huomioidaan osana palveluprosessia ja rakennetaan edelleen toimivia yhteistyömalleja koulutusorganisaatioiden kanssa.

Hyvät käytännöt

Työllisyyden kuntakokeilu on tuonut uusia lakisääteisiä tehtäviä. Asiakkaan lakisääteisen palvelun eli valtiolta siirtyneen henkilöasiakasprosessin toimivuuden varmistaminen yhteistyössä valtion työvoimahallinnon kanssa on tärkeää. Samalla on kaupungin tuottamien työllistymistä edistävien palveluiden vahvistaminen ja kehittäminen sekä sidosryhmäyhteistyö tärkeitä. Sote-uudistus edellyttää uutta yhdyspintatyötä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

TE-2025-uudistus

Työllisyyden kuntakokeilu valmistaa isompaan palvelurakennemuutokseen. Tavoitteena on muutoksen läpivieminen aikataulussa hallitusti ja suunnitelmallisesti koko kokeilun ajan.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset

Työllisyyspalvelut muutoksessa

Turun kaupungin pormestarimallin myötä tehdyssä organisaatiouudistuksessa konsernihallinnon työllisyyspalvelukeskuksesta muodostettiin 1.6.2021 alkaen työllisyyden palvelukokonaisuus. Työllisyyspalveluiden sisäisessä organisaatiossa muutos on iso, ja on tarve rakentaa ja edelleen kehittää organisaatiota lähivuosina huomioiden ja ennakoiden toimintaympäristössä lähitulevaisuudessa tapahtuvat työelämään ja työllisyyspalveluihin liittyvät rakenteelliset muutokset.

Työttömyystilanne

Turussa työttömyys on ennen covid 19 –epidemiaa ollut laskusuuntainen ja pitkäaikaistyöttömyys väheni. Epidemian myötä yhteiskunta lähes suljettiin, mikä aiheutti muutoksen trendissä ja lisäsi työttömien ja lomautettujen määrää. Korona-ajasta toipuminen on menossa; Turussa pitkäaikaistyöttömyys on iso haaste ja sen purkamiseen tarvitaan ponnisteluita ja eri keinoja. Vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työttömyys vähenee mutta ei poistu hyvinäkään aikoina. Valmentavia ja kuntouttavia palveluita on tarpeen järjestää osallisuuden edistämiseksi sekä työkyvyn ylläpitämiseksi ja kohentamiseksi. Työttömyys aiheuttaa kaupungille kustannuksia esimerkiksi työmarkkinatuen kuntaosuuksina ja työttömyydestä aiheutuvina verotulojen menetyksenä sekä kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelutarpeen kasvuna.

Työttömyystilanne on suhdanneherkkä ja vaihtelee laajasta työttömyydestä työvoimapulaan. Molempia ilmiöitä esiintyy samanaikaisesti; osaavasta työvoimasta on pulaa mm. työväestön ikääntymisen seurauksena sekä uusilla ja kehittyvillä aloilla, esimerkiksi tekniikan alalla ja terveyspalveluita tarjoavissa organisaatioissa. Korona-aikana on tapahtunut henkilöstön siirtymistä työllistävälle aloille, kuten matkailu- ja ravintola-alan tehtävistä muihin töihin. Tästä seuraa rekrytointivaikeuksia alan työtehtäviin.

Kohtaanto-ongelman ja pitkittyvän työttömyyden haasteet ovat koronan jälkeen yhä uudelleen ratkaistavana. Painopisteet ovat työvoiman saatavuuden turvaamisessa ja toisaalta pitkäaikaistyöttömyyden katkaisemisessa. Kohtaanto-ongelman vähentämiseksi tarvitaan räätälöityjä palveluita ja monipuolisia keinoja, kuten koulutusta, työnhakupalveluita, henkilökohtaista ohjausta ja ennen kaikkea toimivaa yhteistyötä työnantajien kanssa.

TE-2025-uudistus

Suomen hallitusohjelmassa tavoitteena on julkisen talouden vahvistaminen. Tähän liittyy useita työllisyyspalveluihinkin liittyviä muutoksia. Työllisyyden palvelurakennetta uudistetaan valtakunnallisesti kolmivaiheisesti.

- Työllisyyden kuntakokeilut alkoivat 1.3.2021
- Pohjoismainen työvoimapalvelumalli tuli voimaan 2.5.2022
- Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtäminen valtiolta kunnille 2025.

Pohjoismainen uusi asiakaspalvelumalli sitoo henkilöresurssia lakisääteiseen tarkasti määriteltyyn henkilöasiakasprosessiin. Nykyisillä resursseilla ja asiakasmäärillä on vaikeaa, jopa mahdotonta saavuttaa kaikkia mallin tavoitteita ja aikatauluja. Valtio on varannut tähän lisäresurssia myös kokeiluihin, mutta nyt jo tiedämme, että henkilömäärä on riittämätön.

TE-2025-uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka tukee työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta ja alueen elinkeinoelämän tarpeita. TE-palvelujen siirto kunnille tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita, niin työnhakijoita kuin työnantajia. Kunnilla ja alueilla on hyvät lähtökohdat tarjota asiakkaille kohdennettuja ja paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja, jolloin pystytään huomioimaan paikalliset tilanteet niin työttömyyden hoidossa kuin työvoimapulan ratkaisemisessa.

Palvelurakennemuutistus on iso muutos henkilöstölle ja organisaatioille. Muutosjohtamisessa huomiota kiinnitetään erityisesti henkilöstön työhyvinvointiin, asiakkaille kuuluvan palvelun saatavuuteen, muutoksen vaiheistukseen aikatauluineen sekä viestintään. Työllisyyspalveluiden asiakas- ja henkilömäärä kasvavat muutoksen myötä. On tärkeää järjestää ja uudistaa toiminta, tehtäväkuvat ja organisaatio toimintakykyiseksi.

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Tavoitteena tyytyväinen asiakas

Työllisyyspalveluiden asiakkaita ovat henkilöasiakkaat sekä alueen yritykset ja työnantajat. Toimimme asiakaslähtöisesti. Henkilökohtaisen vuorovaikutuksen mahdollistamisen lisäksi kehitämme sähköistä palvelua. Asiakas saa tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja viiveettä. Asiakaspalvelumme on ystävällistä ja ammattitaitoista. Valmennukset ovat tavoitteellisia ja asiakkaan tilanteesta ja tarpeesta lähteviä. On tärkeää, että työllistyminen on nopeaa, mutta pidämme tärkeänä myös tukea tarvitsevien nuorten, vieraskielisten ja jo pidempään työttömänä olleiden pääsyä työelämään. Jatkuva oppiminen työelämän tarpeiden mukaisiin tietoihin ja taitoihin ja koulutukseen ohjaaminen sekä kuntouttaviin palveluihin ohjaamiseen ovat keskeinen osa ohjauspalvelua. Rakennamme aktiivisesti yritysysteistyötä. Palvelurakenteen muutosvaiheessa kaupungin palveluiden tiedottamista ja markkinointia lisätään ja tehostetaan. Yhteistyö kaupungin toimijoiden ja yksiköiden kanssa on tärkeää, esimerkiksi hankintojen avulla työllistäminen –projekti lisää yritysysteistyötä ja työttömien avoimille työmarkkinoille työllistymistä.

Vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien ihmisten työllistymisessä, eli nuorten, maahanmuuttajien ja pitkäaikaistyöttömien auttamisessa, tarvitsemme yritysten lisäksi hyvinvointialueen, Kelan, TE-toimiston, Elyn, ym. viranomaisten kanssa tehtävää yhteistyötä sekä kolmannen sektorin toimijoita. Järjestöyhteistyö toimii; yhdistykset työllistävät ja osallistavat työttömiä. Matalan kynnyksen työtehtäviin työllistäminen on monelle työttömälle mahdollisuus saada ensimmäinen työpaikka ja jatkotyöllistymisen kannalta tärkeää työkokemusta tai pitempään työmarkkinoiden ulkopuolella olleille saada mahdollisuus palata työelämään.

Ilmaston ja työelämän muutokset

Ilmastoasiat huomioidaan mm. työtoiminnan tuotannon tehtävissä. Työttömien työkyvyn edistämiseksi tarjolla on esimerkiksi tavaroiden ja tekstiilien kierrätykseen liittyvää työtä. Myös työelämän muutokset huomioimme tuetun työn palveluissa ja pyrimme helpottamaan esimerkiksi it-alan ja palvelualojen työvoiman saantia. Työtoiminnan tuotanto voi palvella myös koko kaupunkia tuottamalla sen tarvitsemia soveltuvia palveluja.

Osaamisen kehittäminen on keskeinen keino työllistymisen edistämisessä. Yhteistyötä koulutusorganisaatioiden kanssa tarvitaan. Osaamista voi kehittää työpaikoilla ja hyödyntää esimerkiksi oppisopimusmahdollisuuksia. Osaamisen kartoittaminen ja tunnistaminen tukityöjaksojen aikana edesauttaa työtehtävien räätälöinnissä ja koulutustarpeen arvioinnissa.

Talous

Työttömyys aiheuttaa yhteiskunnalle ja kaupungille kustannuksia. Työttömyyden aleneminen, työmarkkinatukimaksujen pieneneminen vaikuttavat positiivisesti kaupungin talouteen. Työllisyyspalvelut avustavat kaupungin yksiköitä rekrytoinneissa, joissa on mahdollisuus saada valtion palkkatukea.

Käyttötalouden ja investointien määrärahat ja tuloerät, 1 000 €

Työllisyyden palvelukokonaisuus

Käyttötalousosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousarvio 2023	Talous-suunnitelma 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Toimintatulot	5 671	6 675	5 775	5 775	5 775	5 775
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	40 196	43 275	20 895	20 894	20 894	20 894
Toimintakate	-34 525	-36 600	-15 120	-15 119	-15 119	-15 119
Muutos-%		6,0 %	-58,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %